

Beste leerkracht,

Met dit lesmateriaal kunt u uw leerlingen voorbereiden op het toneelstuk 'Kiki en de verdwenen letters'.

Deze voorstelling is bedoeld voor Nederlands- en anderstalige kleuters van 3 tot en met 6 jaar oud. De kinderen hoeven dit lesmateriaal niet per se doorgenomen te hebben om naar de voorstelling te komen, maar het is wel erg handig om de voorstelling beter te begrijpen.

We stellen voor dat u aan de hand van de volgende bladzijden één of meer lessen organiseert. De kleuters zullen met behulp van dit lesmateriaal al vertrouwd raken met de thema's en de moeilijkste woordenschat uit onze voorstelling. Op die manier zullen ze het toneelstuk beter kunnen volgen. U kiest zelf wat en hoeveel u van dit lesmateriaal gebruikt.

We willen benadrukken dat al het lesmateriaal optioneel is, en dat u er niet al te schools mee hoeft om te gaan. Het belangrijkste is dat de kinderen zich tijdens het toneelstuk en de voorbereiding/nabespreking in de klas amuseren. In het Nederlands!

In dit pakketje vindt u ook een evaluatieformulier dat u mag invullen en ons terugbezorgen. We weten namelijk graag wat u van onze voorstellingen vindt.

Blijf op de hoogte van onze activiteiten en meld u aan voor de nieuwsbrief via www.fast-forward.be, of word onze vriend op www.facebook.com/FFtheater.

We wensen u alvast een prettige voorbereiding. Graag tot binnenkort!

De medewerkers van Fast Forward

"Kiki en de verdwenen letters" is een productie van theatergroep Fast Forward, met de steun van Vlaams Fonds voor de Letteren, de Taalunie, Bibliotheek Arena in Deurne en de dienst Algemeen onderwijsbeleid/onderwijs en cultuur van de stad Antwerpen.

VOORBESPREKING

1. het verhaal

U kunt beginnen met onze flyer of poster te laten zien (of **bijlage 1**).

Houd een klasgesprek. Vraag de kinderen wat ze zien en wat ze *denken* te zien. Laat de fantasie van de kinderen de vrije loop.

Enkele vragen om te beginnen:

- *Wat zie je? (meisje, boeken, worm...)*
- *Waar is het meisje? (bibliotheek?...)*
- *Wat kun je doen in de bibliotheek?*
- *Waarom is ze daar? (misschien komt ze daar graag...)*
- *Wat doet ze? (ze lacht, is blij, staat recht...)*

Probeer samen met de kinderen het startpunt van het verhaal te construeren:

Kiki is in de bibliotheek.

Wie is Olaf? Zou dat haar vriendje zijn? Wat voor een wezentje is Olaf? Is het een kind? Is het een dier?

Hebben jullie ook een vriendje?

De titel van het theater is: "Kiki en de verdwenen letters". Wat betekent dat: 'verdwenen'? Waar zouden die verdwenen letters kunnen zijn? En waarom zijn ze verdwenen?

Woordenschat

De (moeilijke) woorden hieronder komen in de voorstelling aan bod. We geven ze u mee ter informatie, maar de kinderen hoeven ze zeker niet allemaal te begrijpen om de voorstelling te volgen. Het verhaal wordt sterk visueel ondersteund. Ook door de liedjes en de interactie met de kinderen is het stuk heel gevarieerd en entertainend, ook voor kinderen die niet alle woorden begrijpen.

Terwijl u aan de hand van de poster de fantasie van de kinderen stimuleert, kunt u proberen de onderstaande woorden aan bod te laten komen, en te checken of de kinderen ze begrijpen. Eventueel legt u er enkele uit, of laat u de kinderen woorden aan elkaar uitleggen.

bibliotheek	letters
grapjes	lievelingsboek
plezant	toverboek
droevig	toverspreuk
huilen	sap
feest	geheim

Kiki maakt op een bepaald moment een lachmedicijn om een droevige draak weer te doen lachen. Dit heeft ze nodig:

- een stukje haar
- een snottebel
- oorsmeer
- een kus

U zou het recept met de leerlingen kunnen maken en uitbeelden, zodat ze deze woorden al een keer gehoord hebben.

Deze 'dieren' spelen een rol in het verhaal: een monster, een draak, een worm, een vlinder en een kikker. Ze worden voorgesteld door een pop, dus zijn zeker duidelijk herkenbaar. Misschien is het leuk als de kinderen de dieren al kennen? U kunt de woorden oefenen met plaatjes, door er een memoryspel mee te spelen bijvoorbeeld en de kinderen telkens de dieren te laten benoemen. Als **bijlage 2** vindt u een blad dat u kunt printen en verknippen om zo'n memoryspel te maken.

2. de bibliotheek en het boekenlied

Houd een klasgesprekje met de kinderen over de bibliotheek.

- *Wat is een bibliotheek?*
- *Wat zie je in de bibliotheek?*
- *Wat doe je in de bibliotheek?*
- *Zijn jullie al eens in een bibliotheek geweest?*
- *Wie kijkt graag in een prentenboek? Waarom?*
- *Bij wie leest papa/mama/oma... soms voor? In welke taal? Is dat leuk?*
- *Welke boeken vind je het mooist?*
- *Heb je een lievelingsboek?*

Het boekenlied (gedicht)

Dit boekenlied komt in de voorstelling voor. Het is leuk als u het de kinderen al eens als gedichtje voorleest voor ze de voorstelling zien, maar dat is absoluut geen voorwaarde om de voorstelling te kunnen volgen. (Dit lied is op tekstgebied het moeilijkste lied in de voorstelling.)

*je hebt grote dikke boeken
met scheef getrokken hoeken
gouden peperdure
koning lectuur*

*je hebt zachte speelse boeken
met de geur van koffiekoeken
prinsessen roze
verhalenfestijn*

*boek boek boe
waar naartoe?
boek boek boe
wat een gedoe!
boek boek boe
ik ben zo moe
boek boek boe
tip tap toe...*

*je hebt felle boeken
zoals schildersdoeken
groene kamerplanten
doe-het-zelversboek*

*je hebt harde saaie boeken
in de kleur van werkbroeken
vliegende boeken naar
een andere planeet*

*boek boek boe
waar naartoe?
boek boek boe
wat een gedoe!
boek boek boe
ik ben zo moe
boek boek boe
tip tap toe...*

3. zoektocht: het letterspel

Materiaal

- 6 dozen of zakken met een letter erop geplakt
- alle letters van het alfabet (dat kan uit papier, hout, plastic, ...)
- 5 vergrootglazen of zelfgemaakte verrekijkers

Inleiding

U vertelt dat u gisteren letters hebt gemaakt (laat er één zien). U had de letters op tafel gelegd in de klas en nu zijn ze verdwenen. Misschien moeten we de letters gaan zoeken in de klas?

Letters zoeken

U wijst 5 kleuters aan als letterzoekers. Ze krijgen een vergrootglas (kan ook een zelfgemaakte verrekijker zijn). Ze mogen de gevonden letters verzamelen in een doos. Om de beurt of na een tijdje mogen andere kinderen de rol van letterzoeker overnemen. Als alle letters gevonden zijn, komen de kleuters samen in de praathoeke.

Gesprek letters

U laat de letters zien. Welke letter is dit? En dit?.....

Daarna laat u 6 dozen (of stoffen zakken...) zien en legt of plakt er 6 willekeurige letters in/op. Bijvoorbeeld: 1 doos S, 1 doos P, 1 doos L, 1 doos M, 1 doos A en 1 doos K.

U kunt ook meerdere dozen of zakken gebruiken, afhankelijk van het taalniveau van de kinderen. De 6 letters die we hierboven vermelden komen in elk geval duidelijk aan bod in de voorstelling.

Voorwerpen zoeken

U wijst opnieuw 5 letterzoekers aan die een vergrootglas of verrekijker krijgen. Zij krijgen de taak om voorwerpen te zoeken in de klas die beginnen met S, P, L, M, A of K.

(bijvoorbeeld: stoel, potje, lat, mat, appel, koek, ...). De onderzoekers leggen de voorwerpen in de juiste bakjes. U kunt dit spelletje makkelijker of moeilijker maken door meer of minder dozen en letters te gebruiken.

Als u geen voorwerpen in de klas ter beschikking hebt, kunt u ook plaatjes gebruiken en de voorwerpen laten aanwijzen of opnoemen.

4. emoties (blij/bang/boos/droevig)

Inleiding

Vraag aan de kleuters wat emoties of gevoelens zijn.

Wie is er al eens blij geweest? Bang? Boos? Verdrietig? Wanneer was dat? Wat voel je dan? ...

Emotiestandbeeld

De kinderen staan allemaal op. Ze mogen ter plaatse wat bewegen.

Als u in uw handen klapt, moeten ze bevroren, blijven staan zoals een standbeeld. Als dat lukt, voegt u emoties toe: als u in uw handen klapt, moeten ze bevroren zoals een boos, verdrietig, blij, bang, ... standbeeld. Telkens als u in de handen klapt, mogen ze weer bewegen. Dit spelletje is ook leuk met prenten, dan hebt u minder woorden nodig. U steekt dan telkens een prent in de lucht die een bepaalde emotie uitdrukt. Voor voorbeelden, zie **bijlage 3**.

Emotiemannetje

De kinderen mogen **bijlage 4** inkleuren en via het gezichtje uitdrukken (tekenen) hoe zij zich vandaag voelen (blij, bang, boos, verdrietig). Daarna kunt u die tekeningen bespreken met de kinderen. *Waarom voelen ze zich zo? Hoe voelden ze zich gisteren? Etc.*

Variaties

Mocht u een groot lokaal hebben, dan kunt u deze oefening met meer beweging brengen. De kinderen mogen dan rondstappen in plaats van ter plaatse te bewegen. U kunt dan ook muziek gebruiken. De kinderen mogen dansen, maar als de muziek stopt, bevroren ze als een standbeeld met een bepaalde emotie. U kunt ook bij het rondstappen een emotie laten uitbeelden. Het is ook leuk om dit spelletje in 2 groepen te doen: groep A krijgt een emotie en stapt rond met die emotie terwijl groep B (die zit en kijkt) moet raden welke emotie groep A uitbeeldt.

5. Vertel een verhaal met prenten

In de voorstelling vertelt Kiki zelf een verhaal bij illustraties omdat ze nog niet kan lezen. U kunt ook een verhaal laten verzinnen, als klasopdracht of in kleine groepjes. Neem de prenten van **bijlage 5** en laat de kinderen een verhaal verzinnen. Ze mogen de tekeningen door elkaar gebruiken maar elk plaatje moet aan bod komen.

Eventueel kunt u de prenten eerst even apart bespreken, zodat ze duidelijk zijn voor de kinderen en zodat ze ook de juiste woorden aangereikt krijgen om hun verhaal te vertellen.

NABESPREKING

U kunt een klasgesprekje houden met de kinderen over wat ze in het toneelstuk gezien hebben.

Laat de kinderen enthousiast vertellen, elkaar aanvullen, fantaseren. Als anderstalige kinderen dat niet altijd in het Nederlands kunnen, laat ze dan iets zeggen in een andere taal. Laat ze elkaar helpen als ze elkaars vreemde taal spreken. Door de kinderen te stimuleren zich te uiten, kunt u hen motiveren, voor de bibliotheek, voor boeken en taal in het algemeen. Het heeft geen zin om 'verplicht' Nederlands te spreken, want dan krijgen de kinderen enkel mee dat Nederlands in een strenge (soms bestraffende) context thuishoort, en klappen de kinderen die een taalachterstand hebben helemaal dicht. En dat is niet wat u wilt. Uzelf kunt natuurlijk consequent Nederlands spreken. Belangrijk is dat de kinderen bezig zijn met taal en met elkaar - en u - communiceren. De rest volgt vanzelf...

Hieronder alvast een aantal vragen om u op weg te helpen:

Het verhaal

- *Kun je vertellen wat je gezien hebt?*
- *Wat vond je leuk? Waarom?*
- *Wat vond je niet leuk? Waarom niet?*
- *Wat vond je moeilijk? Waarom?*
- *Hoe vond je de liedjes?*

De personages

- *Wie vond je leuk? Wie vond je niet zo leuk? Waarom niet?*
- *Wie is jouw favoriete personage, jouw lievelingspersonage? Waarom?*
- *Wat zou je aan Kiki willen zeggen of vragen?*
- *Wat zou je aan Olaf willen zeggen of vragen?*

De taal

- *Kon je alles goed verstaan? Waarom wel of niet?*
- *Heb je nieuwe woorden geleerd? Welke?*
- *Welke talen spreken je ouders? En jij?*

De bibliotheek

- *Wil je graag teruggaan naar de bibliotheek? Met wie en waarom?*
- *In welke talen zou je boeken willen lezen? Alleen in het Nederlands of ook in andere talen?*

'KIKI EN DE VERDWENEN LETTERS' - EVALUATIE

Uw mening is belangrijk!

U mag dit blad invullen en opsturen naar:

vzw Fast Forward, Leuvensesteenweg 102, 1800 Vilvoorde (België)

Bedankt!

Kruis aan. U mag zelf ook extra commentaar schrijven.

Ik ben ...

- leerkracht kleuteronderwijs
- leerkracht Nederlands
-

In welke school?

In welke klas geeft u les?

Welke kindervoorstelling van Fast Forward had u al gezien? Wat vond u ervan?

- HiHa!
Wat vond u ervan? heel goed goed slecht
- Jorrie en Snorrie
Wat vond u ervan? heel goed goed slecht
- Snif
Wat vond u ervan? heel goed goed slecht
- Dit is mijn eerste voorstelling van Fast Forward

Ik vond de voorstelling 'Kiki en de verdwenen letters'

- saai
- niet goed
- niet slecht, maar ook niet speciaal
- goed
- heel goed
- fantastisch

Waarom?

.....

.....

.....

.....

Wat vond u van de taal in de voorstelling?

- Ik vond de taal te gemakkelijk
- Ik vond de taal goed en de kinderen hebben (bijna) alles begrepen
- Ik vond de taal te moeilijk
- Ik vond dat de actrice te snel praatte

Wat vond u heel goed / speciaal / leuk ... ?

.....

.....

Wat vond u niet of minder goed / leuk ... ?

.....

.....

Als we volgend jaar een nieuwe voorstelling brengen, komt u dan kijken?

- Ja, zeker
- Misschien
- Nee

Wat voor een voorstelling zou u graag zien?

.....

.....

Wist u dat we een website en nieuwsbrief hebben en op Facebook zitten?

- Ja
- Nee

Wilt u ons nog iets zeggen?

.....

.....

Bedankt!

de medewerkers van vzw Fast Forward

Een muzikale
theatervoorstelling
in de bibliotheek
voor boekenwurmpjes
van 3 tot 6 jaar

Theatergroep Fast Forward presenteert:

KIKI en de verdwenen letters

Tekst, muziek en spel:
Sara Pieters
Productie:
Peter Schoenaerts

Info en boekingen via
www.fast-forward.be

Ook voor kinderen die
Nederlands leren!
Aussi pour des enfants
qui apprennent le
néerlandais!

bijlage 2: memory

het monster

het monster

de draak

de draak

de worm

de worm

de vlinder

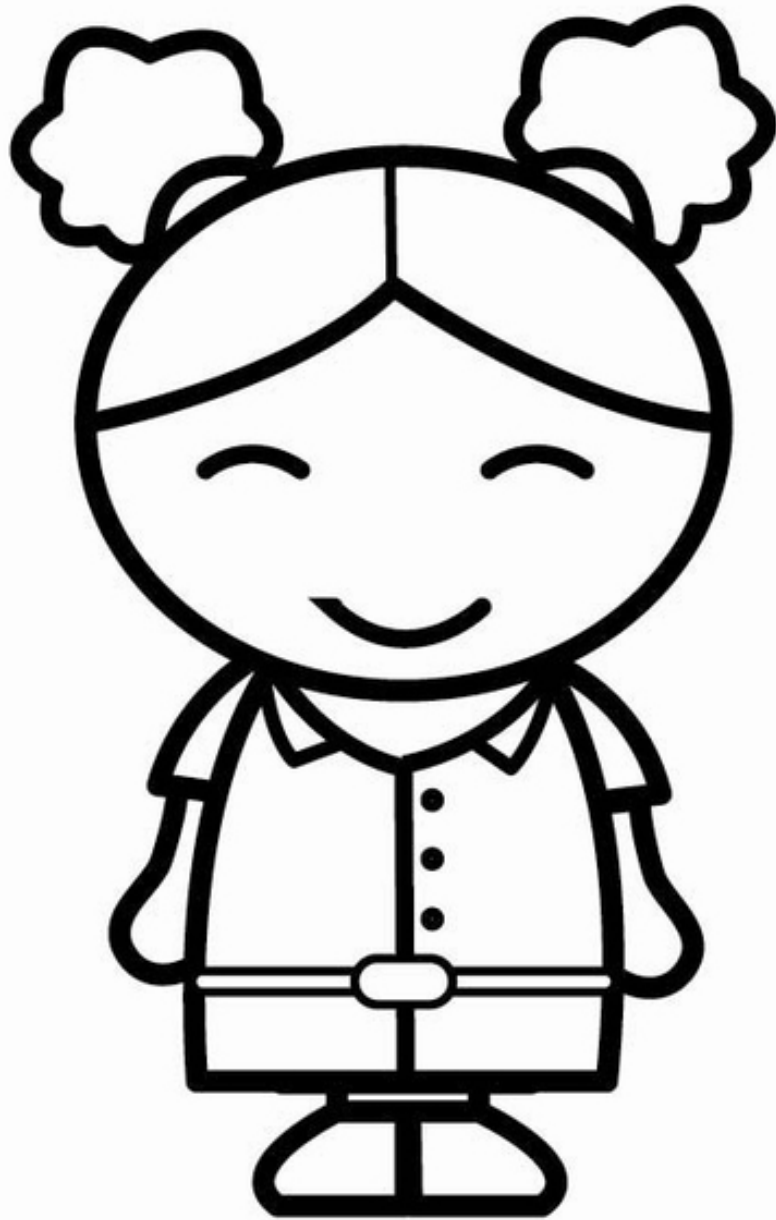
de vlinder

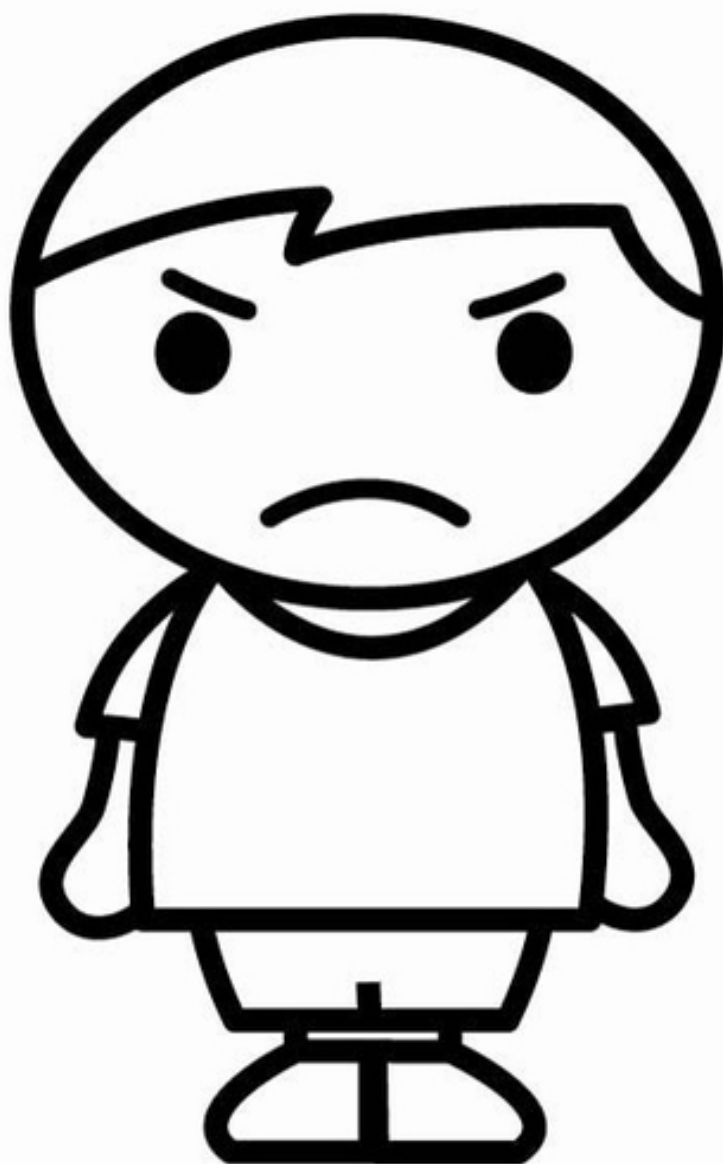
de kikker

de kikker

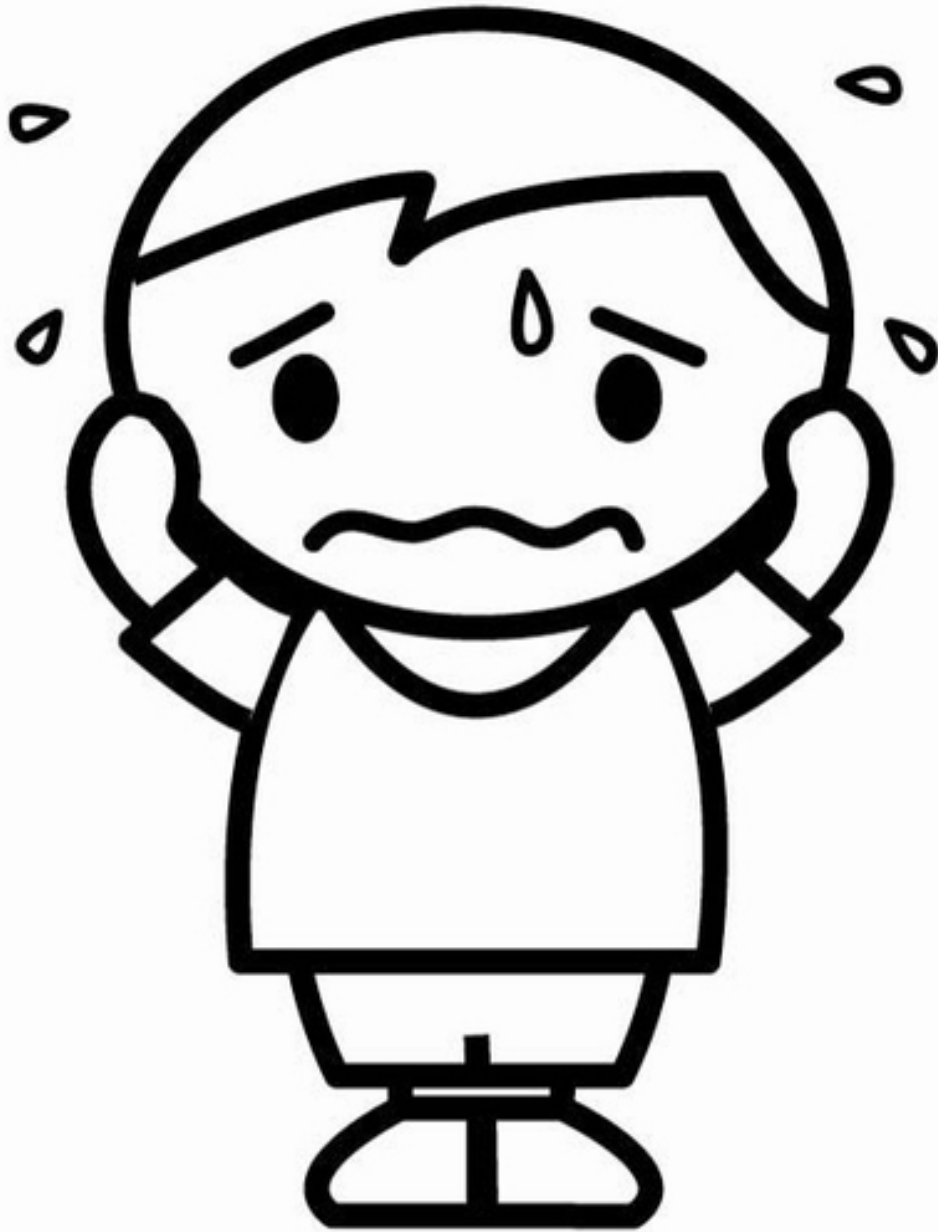
BLIJ

BOOS

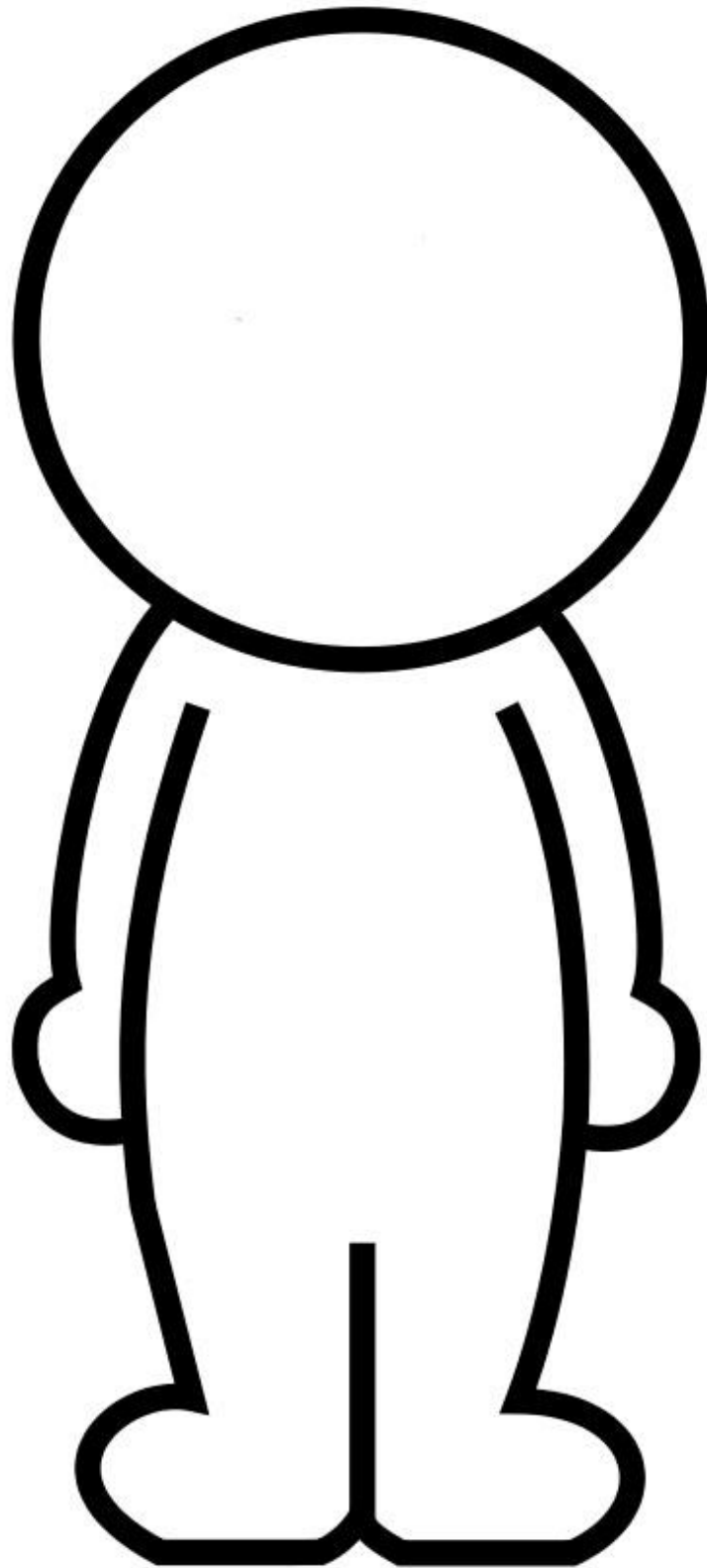

VERDRIETIG – TRIEST - DROEVIG

BANG

bijlage 4: emotiemannetje

bijlage 5: vertel een verhaal

